

EB svarbos paukščių rūšių referencinio dydžio nustatymas

NATURALIT

Dr. Gintarė Grašytė, Arūnas Čerkauskas

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos

2023 12 05

Kurios paukščių rūšys?

- PD I priedo rūšys
- Iš viso 54 rūšys
- Rudasis peslys, gyvatėdis ir laplandinė pelėda - artimiausi kandidatai?
- O kaip likusios rūšys?

Bendri ypatumai

- Vadovautasi EK rekomenduojamomis metodinėmis gairėmis ir pavyzdžiais
- Referencinį dydį sudaro referencinė populiacija ir užimamas arealas
- LT per maža dalies rūšių minimaliai gyvybingai populiacijai, orientuotasi į nacionalinį tikslą

Referencinė populiacija: ypatumai

- Paukščiai ypatingai mobilūs ir dažnai sudėtinga tiesiogiai susieti su viena buveine
- Sąlyginai neblogai žinoma gausa ir paplitimas
- Perinčių rūšių ekspertiniai vertinimai nuo 1996 m.
- Ataskaitos EK nuo 2008 m.

Referencinė populiacija: duomenų šaltiniai ir analizė

- 1980-1995 m. publikacijos (l. negausios)
- 1996-2001 perinčių populiacijų vertinimas (LOD, LPPA pagrindu)
- PD ataskaitos EK už 2008-2012 ir 2013-2018 m.
- LRK, SRIS, LPPA2
- Aptarimas ekspertų grupėje (VSTT, GTC, LOD, KU, VDU, BEF)

Referencinė populiacija: duomenų kokybė ir vertinimo principai

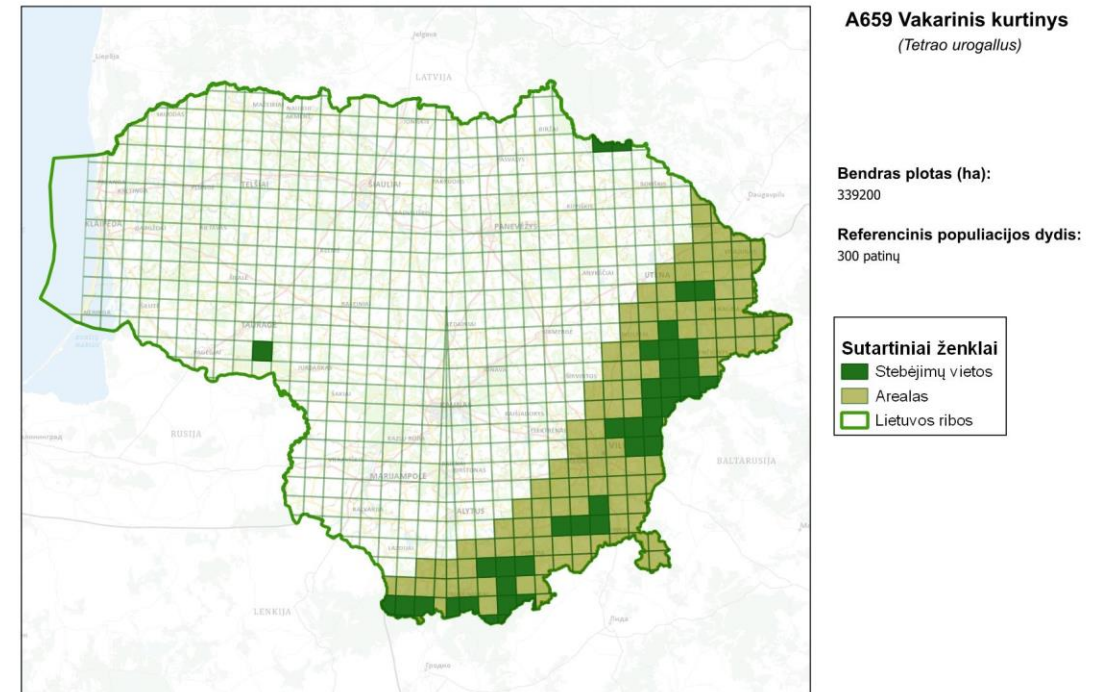
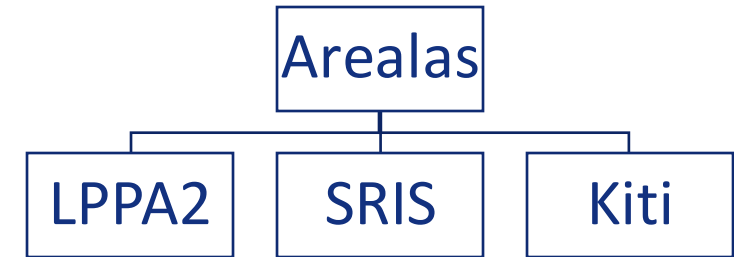
- Įvairių tyrimų duomenys + ekspertiniai vertinimai
- Referencinė populiacija neturėtų būti mažesnė nei stojimo į ES metu (prilyginta 2001 m. įverčiams)
- Išimtys - kai rūšys nyko ar plito, taip pat kai sužinomi vertinimo netikslumai

© čepuliofotoklajonės

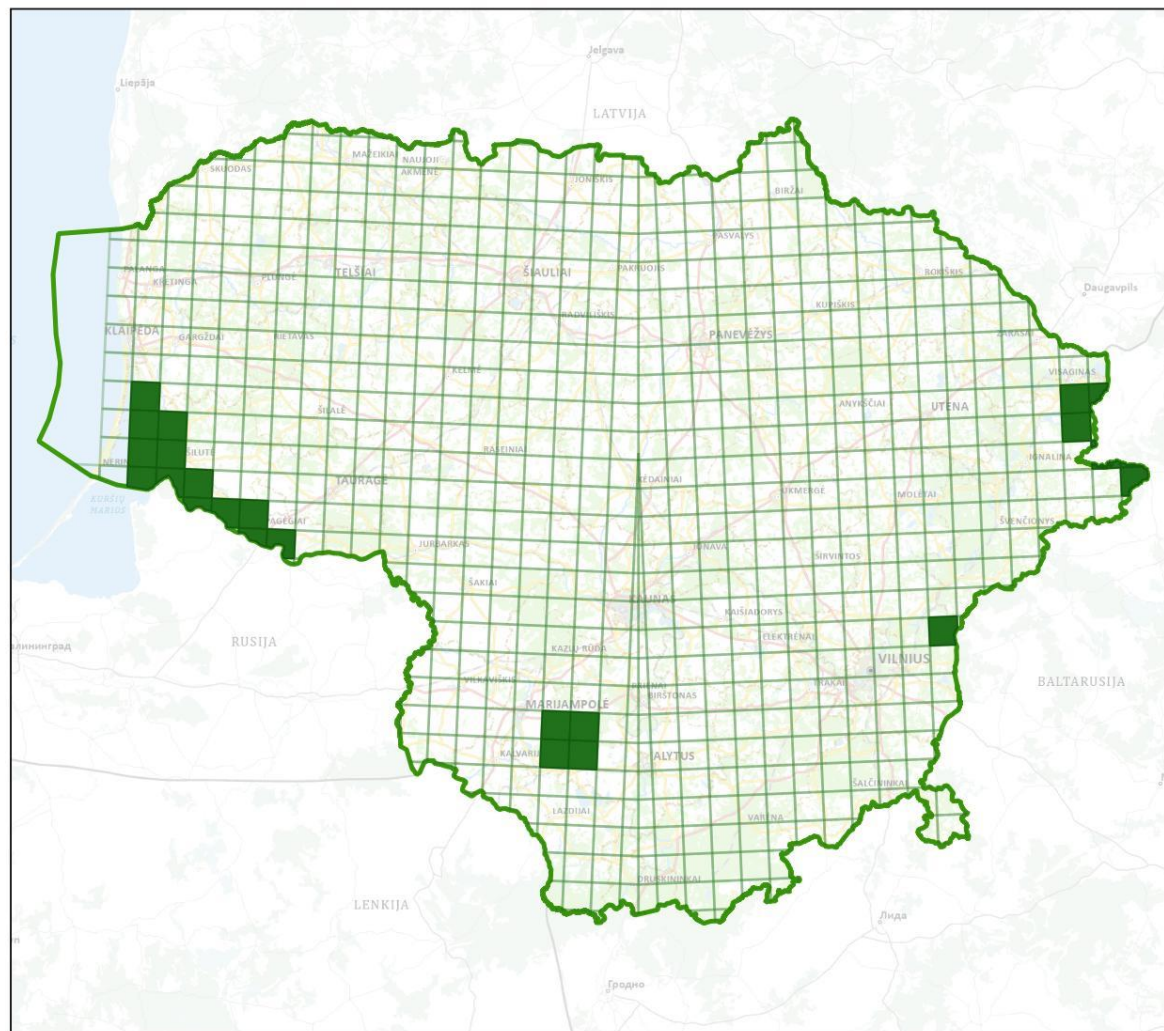
Paplitimo arealas: sudarymas

- Apima visą arba dalį LT (jei rūšies arealo pakraštys ar paplitusi tik dalyje šalies)
- Vertiname faktinį paplitimą LT, kai kur įtraukdami potencialiai buveines
- SRIS, LPPA2, potencialios - ir iš kt. šaltinių (pvz. d. sėjikas, m. nendrinukė)
- Naudota UTM 10x10 gardelė, balti kvadratai – dažniausiai nebetinkama buveinė ar nenaudojama veisimuisi

Pvz.: meldinė nendrinukė

- Išsamus monitoringas kasmet
- Pridėtos potencialiai tinkamos buveinės
- Referencinis populiacijos dydis – 200-300 patinų.

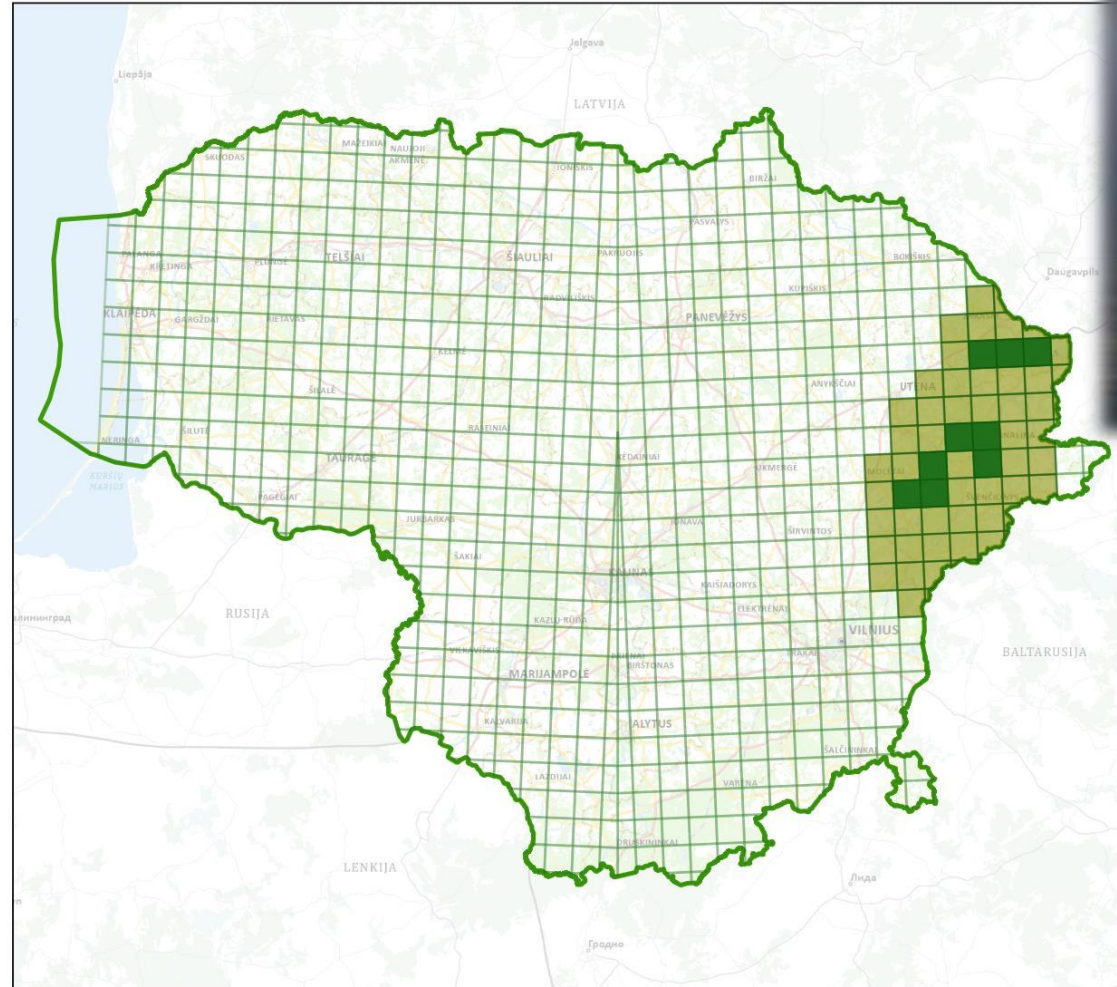

Sutartiniai ženklai

- Stebėjimų vietos
- Lietuvos ribos

Pvz.: juodakaklis naras

- Per LT eina rūšies arealo riba = referencinis arealas
- Žinomas tikslus paplitimas LT
- Referencinis pop. dydis 10-15 porų

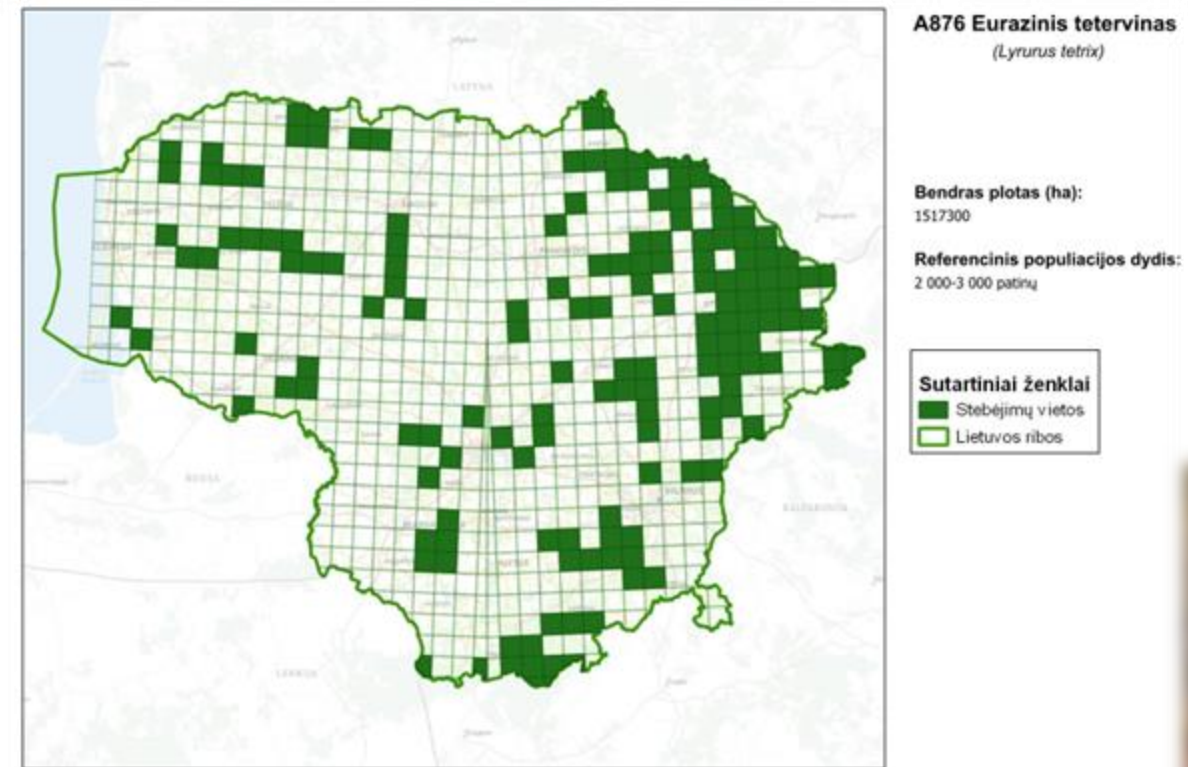
Sutartiniai ženklai

- Stebėjimų vietos
- Arealas
- Lietuvos ribos

Pvz.: Eurazinis tetervinas

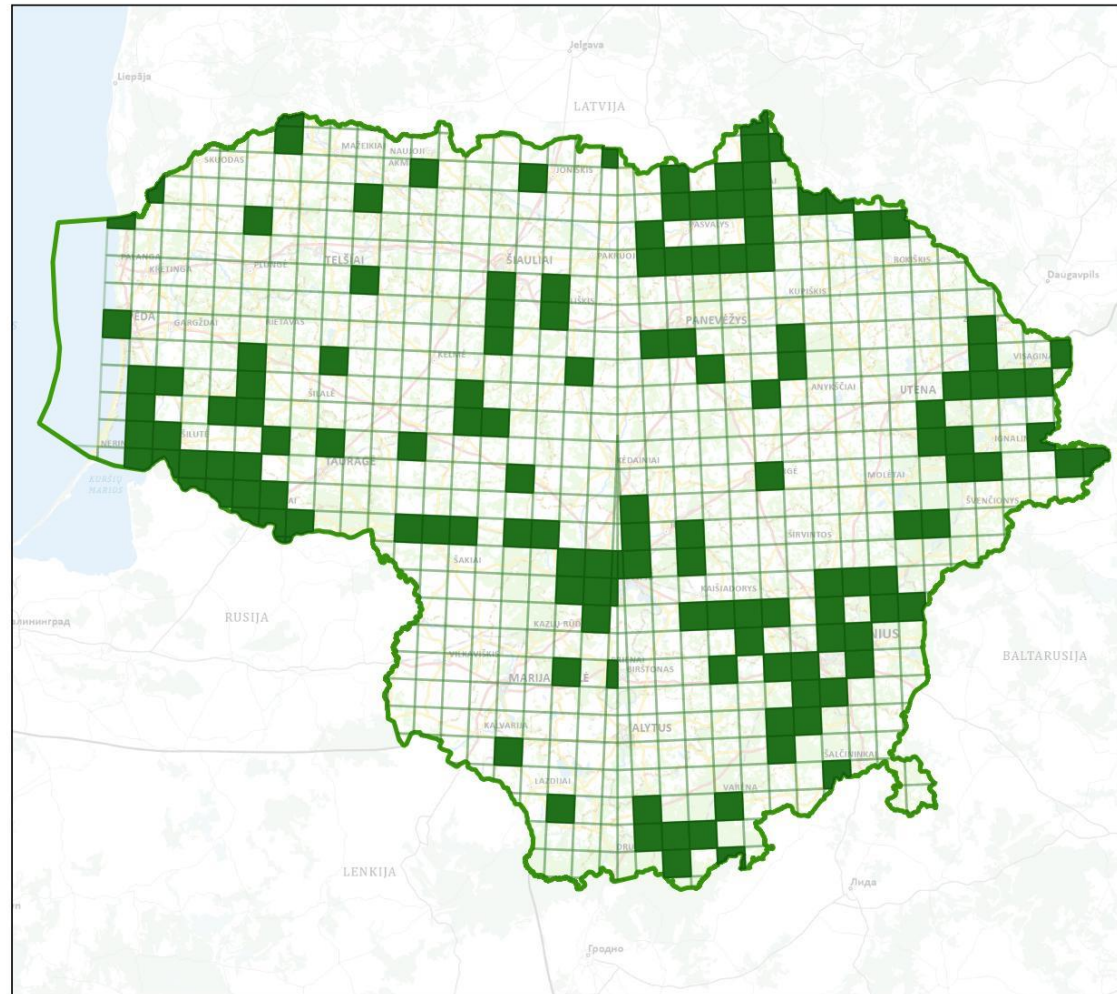
- Inventorizacijos* rezultatai: ~ **1100** patinų.
- RK: **1500-3000** patinų (2018 m.)
- Ataskaita EK už 2013-2018 m.: **1500 – 2000** patinų.
- Siūlomas referencinis pop. dydis: 2000-3000 patinų.

*- apibendrinti inventorizacijos rezultatai kartu integruojant VAM, SRIS, Paukščių atlaso duomenis.

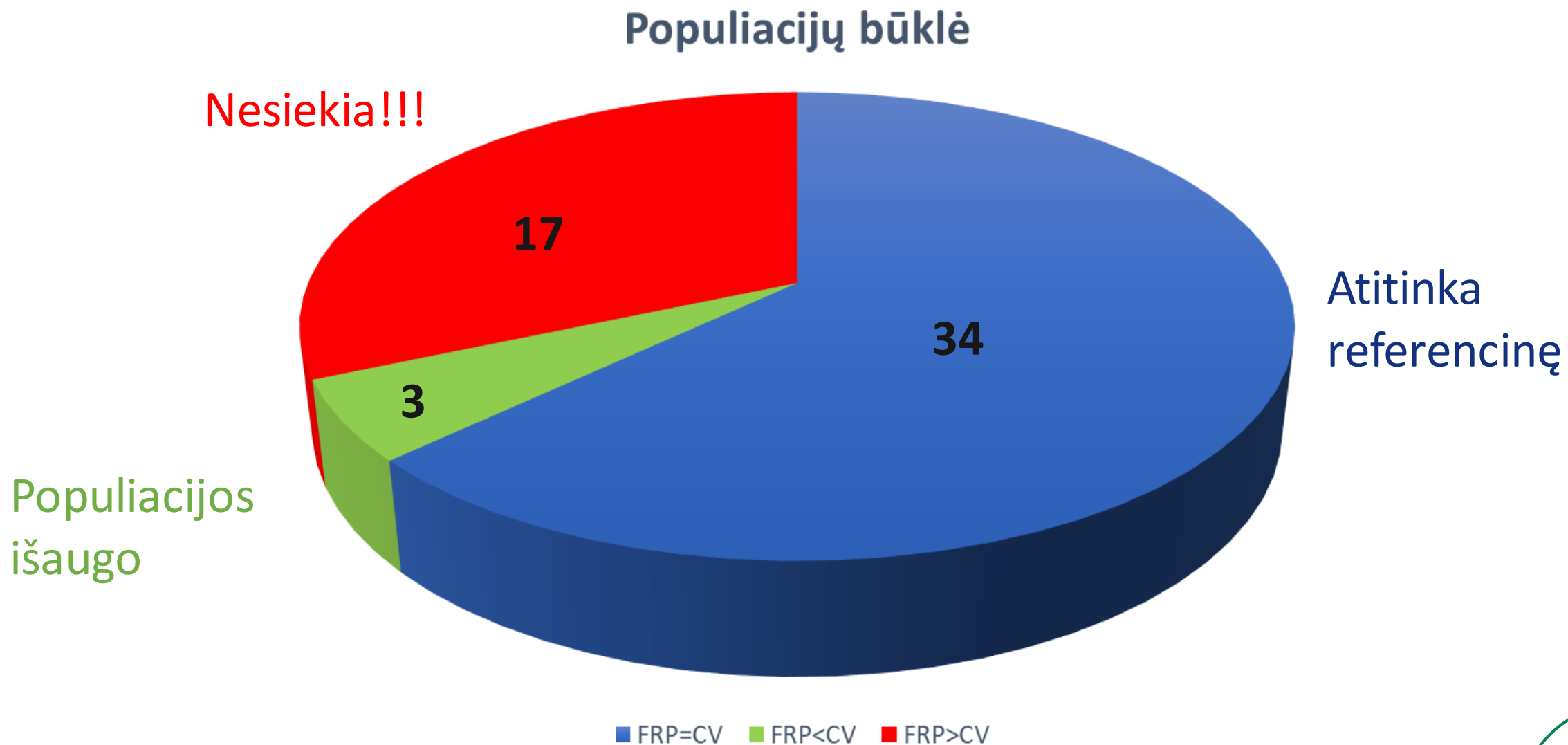
Faktinis paplitimas: raiboji devynbalsė

- Faktinis paplitimas pagal ribotus tyrimus
- Gausa - ekspertinis vertinimas
- 2000 – 4000 porų

Sutartiniai ženklai
■ Stebėjimų vietos
□ Lietuvos ribos

Referencinė populiacija: įverčiai

Palanki referencinė populiacija: įverčiai (1)

- 34 rūšių referencinė populiacija atitinka dabartinį vertinimą
- 3 rūšių faktinis vertinimas didesnis už referencinę populiaciją:
 1. mažasis baublys,
 2. didysis baltasis garnys,
 3. baltaskruostė žuvėdra

Palanki referencinė populiacija: įverčiai (2)

17 rūšių faktinis vertinimas
yra mažesnis už referencinę
populiaciją:

1. žalvarnis,
 2. juodakrūtis bėgikas,
 3. griežlė,
 4. stulgys,
 5. sodinė starta,
 6. avocetė,
 7. mažasis kiras
- ir kt.

Ačiū už dėmesį

